

Langdistance-forhold til øen

JØRGEN GRANDT. Det er 14 år siden, at Jørgen Grandt flyttede fra Amager til Århus. Men han har aldrig sluppet interessen for især de historiske fortællinger om og fotos af barndommen i Sundby, som til al overflod ligger på www.grandts.dk

AF HANNE BJØRTON
hab@minby.dk

140 ÅR: »Der har kun været træer i gaden de seneste 20 år. Og hvis man ser, hvor mange biler, der holder her nu, er det sjovt at tænke på dengang i 40'erne og begyndelsen af 50'erne, når vi spillede rundbold i gaden. Kun en gang hver halve time blev der råbt: Pas på, der kommer en bil, når nogen kom kørende fra Holmbladsgade. Der var måske fire eller fem, der havde bil i hele gaden.«

Amager Bladet har mødt Jørgen Grandt, 71 år, i Bremensgade ved barndomshjemmet nummer 55, 1.tv. Ud for holder bilerne i dag parkeret kofanger ved kofanger.

Her boede han de første 20 år af sit liv og siden flere andre steder på Amager: Østrigsgade, Lyngborgvej i Kastrup, Grækenlandsvej, Kongelundsvej - undervejs blev han gift og skilt igen. Og der var boligafstikkere til Nørre- og Østerbro.

»Men så vendte jeg tilbage til udgangspunktet ejendomsmæssigt, nemlig til Nyrnberggården. Jeg tror det var i 1983, hvor jeg flyttede til Trægården 24. Det var skægt, for mange af de gamle kunne huske mig endnu. Der var en enkelt tilbage, fra da ejendommen blev bygget i 1933. Da jeg havde boet der et halvt år, blev jeg beboerformand for min barndoms ejendom,« fortæller Jørgen Grandt.

Kommunen afhændede sine beboelsejendomme i halvfemserne, da byen manglede penge. Nyrnberggården blev til andelsboliger.

I 1998 skete der en markant ændring i Jørgen Grandts liv. Efter 30 år som ungkarl traf han Anne på Testrup Højskole. De var weekendkærester i to år, og så flyttede han til Århus, hvor han har boet siden. Parret blev gift i 2003.

Romantisk og nostalgisk

Så kunne man tro, at Amager var et færdigt kapitel for ham, men sådan blev det ikke. En del amagerkanere har nok besøgt hjemmesiden grandts.dk, som indeholder mængder af historiske fotos og fortællinger fra 50'ernes Sundby.

Nogle vil sikkert også huske Jørgen Grandts historiske artikler i Amager Bladet med minutøse beskrivelser af Sundbys gader, butikker og biografer baseret på hans egne barndoms-

»Vores nabo var taxavognmand, og for os unger på 6-8-10 år var det alle tiders at få lov at køre med Svendsen i hans kæmpestore taxa fra nummer 55 i Bremensgade og hen til Holmbladsgade... ellers kørte vi jo aldrig i bil,« fortæller Jørgen Grandt. Foto: Michael Paldan.

ungdomserindringer.

»grandts.dk blev så småt født på et pc kørekort-kursus i Vermlandsgade, som HK sendte mig på, da jeg blev arbejdsløs i 1996-97. Der lærte jeg så Frontpage, som jeg skabte de første hjemmesider med. Det skulle handle om Østrigsgades Skole og ejendommen Nyrnberggården. Men så greb det om sig med alle mulige andre Amager-skoler for ikke at tale om gaderne i Sundbyøster og Sundbyvester. Jeg har altid været lidt af en samler, og jeg begyndte at samle på billeder af bygninger, gader, trafikken, biografer, stranden. Det er sådan en romantisk og nostalgisk måde at tænke på,« siger Jørgen Grandt.

Kurset i Vermlandsgade blev fulgt op af et tilsvarende kursus i Århus, da Jørgen Grandt havde boet der i et halvt år, og så blev der for alvor fyldt stof på både grandts.dk, på en side om Jørgen Grandts tidligere arbejdsplads Storno og en specifikt om Nyrnberggården.

Savner det gamle look

Men der kom ikke nok respons på hjemmesiderne, syntes Jørgen Grandt. I stedet fik han med Facebook et højtlydt talerør for sin interesse for Sundbys historie. Han oprettede den åbne, lokalhistoriske

Facebookgruppe om Amager - 'Amagerhylden' - som han styrer med hård hånd og utilslørret afsky for smileys og andre humørikoner. Gruppen har i skrivende stund 1.194 medlemmer.

Hvad betyder Amager for dig?

»Jeg plejer at sige, at mit hjerte, mine følelser er nogenlunde ligeligt fordelt mellem Amager og Århus. Århus er en meget smuk by og overskuelig, og den har stort set det samme som København, men i mindre målestok - tæt ved skov og strand. Men jeg savner Amager Strand, og jeg synes jo ikke, man havde behovet lave den nye strandpark, som det jo hedder. Jeg kunne sagtens have nøjedes med den gamle.

Følelserne for Amager bunder i den der lokalpatriotisme. Vi er jo adskilt fra resten af byen af broerne. Folk på Islands Brygge er også meget lokale og folk på Christianshavn. Jeg tror folk fra Tårnby eller Kastrup vil omtale sig selv som amagerkanere, de vil ikke sige Tårnbyboer. Dragør vil måske være mere lokale - de er tilsvarende isoleret af lufthavnen og store, åbne marker.«

Hvad siger du til forandringerne blandt andet ved Amager Strandvej?

»Ja, jeg troede jo ikke mine egne øjne, da jeg så de første billeder af byggeri-

et ned ad Strandlodsvej og Lergravsvej, hvor der i årevis havde ligget en benzintank og en autoforhandler. Pludselig var der nogle kæmpestore kraner, og jeg håbede, at det ikke blev lige så voldsomt som nede ved stranden, men det blev det jo nærmest. Og nu skal de jo udvide længere nordpå ind mod byen ved Strandlodsvej - når jeg tænker tilbage på, hvordan Strandlodsvej var før i tiden - den var jo røvedelig, men det var overskueligt. Nogle af de få byggerier var Schulstads Brodfabrik, så var der en masse haveforeninger, lidt skrammel og en autoforhandler og en pølsevogn. Et sted var der fugleskydning, hvor gamle, ølmavesvingende gutter skulle ned og skyde. Det er jo væk.«

Er det din fortid, der forsvinder, er det det, der gør ondt? Eller er det fordi, du synes, det er grimt?

»Næ, jeg har faktisk ikke set det på nært hold, så jeg vil ikke kunne sige, at det er grimt. Men jeg savner det gamle look, åbenheden, det lave byggeri på godt og ondt. Og lige sådan nede på stranden. Flere af de der nye, lyse højhuse kan være flotte i begrænset omfang, men jeg synes, det er for koncentreret og for højt - der er for mange af dem. Det må være fedt at bo i dem og have den udsigt ud

Følelserne for Amager bunder i den der lokalpatriotisme. Vi er jo adskilt fra resten af byen af broerne.

JØRGEN GRANDT,
amagerkaner, der nu bor i Århus

over Øresund, men hvis du så kigger fra stranden og indad, så ser man bare de der mørke skygger.«

Jørgen Grandt kan ikke blive enig med sig selv, om han har en hemmelig drøm om at komme tilbage til Amager på et tidspunkt.

»Så længe Anne er i arbejde, så er det jo, som det er. Vi har kun talt om at flytte tilbage i sjov. Jeg tror ikke det bliver til noget. Jeg var i mange år skrevet op til en bolig i boligforeninger, Svinget og Borgerbo og hvad de hedder. Og så siger jeg nogle gange til Anne: Hvis der er mere vrøvl med dig, så flytter jeg derover og får en fed treværelses lejlighed. »Farvel,« siger hun så. I øvrigt tror jeg heller ikke det medlemskab virker længere, jeg har jo ikke fornyet det.«

Den nådige distance

Tror du, at du kan komme til at holde lige så meget af Århus som af Amager?

»Ja, det kan jeg godt. Jeg elsker Århus. Mange af mine web-sider handler jo også om Århus, om åen, om broerne over åen, kvartererne i Århus, Frederiksbjerg - bydelen som vi bor i og ejendommen Ingerslevsgård.«

Ser man, på afstand, på Amager med et nådigere eller mere kritisk blik, end hvis man selv boede her?

»Jeg tror et mere nådigt blik. Jeg synes, der er mange i de Amager-grupper på Facebook, hvor folk siger: »Uhhh, nu skal vi have endnu en spiserestaurant på Amagerbrogade« og »hvad skal vi med alle de cykelbutikker.« Og jeg tænker: Det er måske heller ikke så smart, men at der må være et behov for det, og hvis der ikke er det, så lukker de nok igen. Men jeg savner jo de små nærbutikker, vel vidende at det er kundernes egen skyld, at de ikke eksisterer længere, fordi alle har valgt at gå i Amager Centret og supermarkederne. 90 procent af de gamle nærbutikker er jo boliger i dag - det er en sørgelig udvikling.«

AMAGER-KRØNIKEN

1908 DET STOD I AMAGER BLADET 1911

1908: Vor Frelsers Kirkegård på Amagerbrogade beskyttes mod de mange hunde af et brunmalet, højt og forsvaret træstakit.

Sundbyernes Handelsskole oprettes af Sundbyernes Handelsforening.

Kommunens søbadeanstalt åbner ved

Langebrogade.

Sundbyernes Handelsskole oprettes af Sundbyernes Handelsforening.

Arbejdsanstalten Sundholm indvies til afløsning af den gamle Ladegård.

1909: Statsprøveanstalten på Amager

Boulevard, stiftet af Dansk Ingeniørforening, overgår til statsdrift.

En ny Knippelsbro tages i brug.

1910: Byggeforeningen Broderskabet begynder at opføre 48 ejendomme på Krudtmøllegårds Allé og Ahrenkildes Allé.

Aviatikeren Robert Svendsen foretager de første flyvninger fra Kløvermarken.

Amagerbro Skole bygges, men under navnet Sundholm Skole.

En polak, en italiener, en russer og en amerikaner anholdes som med-

lemmer af den internationale bande, der røver 6.000 kroner fra bankbud Petersen, Amagerbanken.

1911: Gadeplaner apporberes for A/S Amagerbros grunde vest for Amagerbrogade.

Sporvejene overtages af kommunen.

REDAKTION: JAN JEPPESEN